

Povinný štandard SSA č.3

Aktuárska prax vo vzťahu k IAS 19 Zamestnanecké požitky

Predslov

Tento Povinný štandard (PŠ) 3 je pre aktuára záväzný, v prípade ak aktuár uvádza, že časť alebo celé zadanie bolo vykonané v súlade s týmto PŠ 3.

Tento PŠ bol schválený VZ SSA dňa 14.12.2016

Tento povinný štandard aktuárskej praxe (PŠ) usmerňuje [aktuárov](#) pri poskytovaní [aktuárskych služieb](#) v súvislosti s Medzinárodným účtovným štandardom 19 (International Accounting Standard, [IAS 19](#)) o zamestnaneckých požitkoch. To znamená, že [vykazujúca jednotka](#) je zodpovedná za kategorizáciu programov zamestnaneckých požitkov, výber aktuárskych predpokladov a metód na posúdenie záväzkov, ktoré sa týkajú [zamestnaneckých požitkov](#) a zverejnenie programov zamestnaneckých požitkov. [IAS 19](#) povzbudzuje [vykazujúce jednotky](#), aby do oceňovania všetkých záväzkov súvisiacich s požitkami po skončení zamestnania zapojili kvalifikovaného [aktuára](#), neukladá im to však ako povinnosť.

V praxi môže [aktuár](#) poskytovať poradenstvo týkajúce sa mnohých otázok, ktoré vyplývajú z uplatňovania [IAS 19](#) vrátane ocenenia [zamestnaneckých požitkov](#), či už krátkodobých požitkov, požitkov vyplývajúcich z ukončenia zamestnania, po ukončení zamestnania alebo ostatných dlhodobých požitkov a zverejnenia v IFRS účtovnej závierke.

Účelom tohto PŠ je:

- zaviesť zosúladenie štandardov aktuárskej praxi v súvislosti s [IAS 19](#) v rámci a naprieč jednotlivými jurisdikciami,
- zvýšiť dôveru [vykazujúcich jednotiek](#) a ich audítorských spoločností v prínos [aktuárov](#) pri vykazovaní [zamestnaneckých požitkov](#) v súlade s [IAS 19](#),
- zvýšiť dôveru verejnosti v [aktuárske služby](#) vykonané pre účely [IAS 19](#),
- demonštrovať záväzok [IAA](#) podporovať prácu Výboru pre medzinárodné účtovné štandardy (International Accounting Standards Board – IASB) na dosiahnutie vysoko kvalitných, transparentných a porovnateľných finančných výkazov na medzinárodnej úrovni ako sa predpokladá v Memorande o porozumení medzi [IAA](#) a IASB.

Časť 1. Všeobecná časť

- 1.1 Účel** – tento PŠ usmerňuje **aktuárov** pri vykonávaní **aktuárskych služieb** v súvislosti s **IAS 19**. Jeho účelom je zvýšiť istotu **určených užívateľov**, že:
- **aktuárske služby** sú vykonávané profesionálne a s patričnou starostlivosťou, v súlade s **IAS 19**, a že berú do úvahy **účtovné politiky vykazujúcej jednotky**,
 - výsledky zodpovedajú ich potrebám, sú prezentované jasne a zrozumiteľne a sú úplné a
 - použité predpoklady a metodika (okrem iného vrátane modelov a modelovacích techník) sú riadne zverejnené v **správe aktuára**
- 1.2 Rozsah** – tento PŠ poskytuje usmernenie **aktuárom** pri poskytovaní **aktuárskych služieb** pre **vykazujúcu jednotku** pri príprave skutočnej alebo pro forma IFRS účtovnej závierky o akomkoľvek type **zamestnaneckých požitkov**, o ktorých sa **vykazujúca jednotka** rozhodne, že sú v pôsobnosti **IAS 19**. **Aktuári**, ktorí poskytujú **aktuárske služby** v súvislosti s **IAS 19**, ktoré sú mimo tohto rozsahu (napríklad **aktuár** poskytujúci poradenstvo audítorovi alebo potenciálnemu kupcovi vo veci akvizície) zvažia usmernenia tohto PŠ v rozsahu relevantnom pre dané zadanie.
- 1.3 Súlad s PŠ** – [Tento odsek nahrádza odsek 1.3 v **PŠ 1**] **aktuár** sa môže odchyliť od usmernení tohto PŠ a pritom s ním byť stále v súlade, ak
- 1.3.1 **Všeobecne záväzné právne predpisy** stanovujú **aktuárovi** určité povinnosti. Súlad s požiadavkami zákona, ktoré sú v rozpore s týmto PŠ nepredstavuje nesúlad s týmto PŠ.
 - 1.3.2 Kódex člena SSA určujúci pravidlá profesionálneho správania vzťahujúci sa k výkonu **zadania** je v konflikte s týmto PŠ. Súlad s požiadavkami kódexu nepredstavuje nesúlad s týmto PŠ.
 - 1.3.3 Ak **aktuár** adekvátne zdokumentuje povahu, dôvody a dopady nesúladu s týmto PŠ v **správe**, môže sa odchyliť od usmernení tohto PŠ a napriek tomu byť s ním stále v súlade.
- 1.4 Vzťah k PŠ 1** – nakoľko je to možné, tento PŠ neopakuje usmernenia, ktoré už boli poskytnuté v PŠ 1. Každý **aktuár**, ktorý uvádza súlad s týmto PŠ (ako modelovým štandardom), musí byť tiež v súlade s PŠ 1. Odkazy v PŠ 1 na „tento PŠ“ by mali byť interpretované tak, že tam, kde je to vhodné, sa rovnako vzťahujú na tento PŠ 3.
- 1.5 Definované výrazy** – tento dokument používa rôzne výrazy, ktorých presný význam je definovaný v Slovníku. Tieto pojmy sú v texte zvýraznené bodkovaným podčiarknutím a modrou farbou s prepojením na definíciu (napríklad **aktuár**). Tento PŠ používa tiež výrazy definované v IAS 19, v takom prípade majú tieto výrazy rovnaký význam ako v IAS 19.
- 1.6 Křížové odkazy** – tento PŠ odkazuje na obsah IAS 19 vrátane akýchkoľvek interpretácií od Výboru pre interpretácie medzinárodných štandardov finančného výkazníctva alebo Stáleho výboru pre interpretácie v znení zo septembra 2014. V prípade, že IAS 19 bude výrazne doplnený, pozmenený, zrušený alebo nahradený, **aktuár** zvažia usmernenia v tomto PŠ v rozsahu, v ktorom budú naďalej relevantné a vhodné.
- 1.7 Dátum účinnosti** – tento PŠ je platný pre vykonávané **aktuárske služby** poskytnuté v súvislosti s IFRS účtovnými závierkami pre účtovné obdobie končiacie v deň alebo po dátume 01.01.2017.

Časť 2 Vhodné postupy

- 2.1. Znalosť požiadaviek v oblasti účtovníctva** – [aktuár](#) má mať alebo získať dostatočné vedomosti a pochopenie [IAS 19](#), [IFRS](#), ktoré sú výkladmi [IAS 19](#), relevantných odsekov iných konkrétnych [IFRS](#), na ktoré [IAS 19](#) odkazuje alebo relevantných [účtovných politík vykazujúcej jednotky](#). V prípade, že [aktuár](#):
- si nie je istý, či je pre [aktuárske služby](#) relevantný iný [IFRS](#) alebo
 - zistí, že konkrétny prvok [aktuárskych služieb](#) by mohol podliehať odlišnému výkladu [IAS 19](#), [IFRS](#), ktorý je výkladom [IAS 19](#), relevantného odseku iného konkrétneho [IFRS](#), na ktorý [IAS 19](#) odkazuje alebo relevantných [účtovných politík \(konceptí\)](#),
- požiada [zadávateľa](#) o usmernenie a toto usmernenie pokladá za informáciu, na ktorú sa vzťahuje odsek v [PŠ 1 2.3. Spoliehanie sa na iných](#).
- 2.2. Významnosť** – [aktuár](#) chápe rozdiel vo výklade významnosti vo vzťahu k [aktuárskym službám](#), k príprave IFRS účtovných závierok a k auditu týchto účtovných závierok.
- 2.2.1. V prípade potreby [aktuár](#) požiada o usmernenie od [zadávateľa](#) alebo [vykazujúcej jednotky](#) vo veci významnosti vo vzťahu k príprave IFRS účtovných závierok a zohľadní toto usmernenie pri poskytovaní [aktuárskych služieb](#).
 - 2.2.2. Pri uplatňovaní [PŠ 1](#) odsek 2.4 *Významnosť* hranica významnosti vo vzťahu k [aktuárskym službám](#) určená [aktuárom](#) by nemala byť väčšia ako hranica významnosti určená [vykazujúcou jednotkou](#) vo vzťahu k príprave IFRS účtovnej závierky, ak je známa. [Určený užívateľ aktuárskych služieb](#) pri hodnotení významnosti vo vzťahu k [aktuárskym službám](#) je [zadávateľ](#) alebo [vykazujúca jednotka](#) (nie užívateľ IFRS účtovnej závierky).
 - 2.2.3. Vo všetkých nasledujúcich odsekoch tohto PŠ sa akékoľvek použitie termínov „významný“, „významnosť“ vzťahuje na [aktuárske služby](#).
- 2.3. Proporcionalita** – pri uplatňovaní [PŠ 1](#) odsek 1.5 *Stanovisko o primeranosti*, obzvlášť odseku 1.5.2, [aktuár](#) zohľadňuje významnosť. Potreba spresnenia konkrétnych predpokladov alebo metód odporúčaných [aktuárom](#) má byť v súlade s dopadom na [aktuárske služby](#). Príklady, ktoré všetky podliehajú [odbornému úsudku aktuára](#), zahŕňajú:
- [Aktuár](#) môže použiť zjednodušené postupy pri odporúčaní predpokladov, ak tieto predpoklady nebudú mať významný vplyv na výsledky alebo sú proporcionálne pre [aktuárske služby](#). Napríklad, ak dôchodkový program vypláca predovšetkým jednorazové dávky pri ukončení pracovného pomeru alebo odchode do dôchodku, výber predpokladu úmrtnosti môže mať malý vplyv na výšku záväzkov. Druhý príklad: pre určité požitky pri pracovných úrazoch alebo zraneniach môže byť projektovaný peňažný tok požitku natoľko neistý, že vysoko presné postupy pre výber diskontnej sadzby by boli neprimerané.
 - Namiesto zbierania údajov o zamestnancoch k [dátumu ocenenia](#), [aktuár](#) môže primerane prispôbiť výsledky s použitím údajov zozbieraných k inému dátumu, ak takýto postup nebude mať významný vplyv na výsledky.
 - [Aktuár](#) môže uplatniť alebo pozmeniť predpoklady vybrané pre iné účely (ako napríklad na určenie financovania programu zamestnaneckých požitkov) alebo demografické

predpoklady používané k predošlému [dátumu ocenenia](#), ak je použitie týchto údajov pre účely [IAS 19](#) k súčasnému [dátumu ocenenia](#) opodstatnené.

- d. [Aktuár](#) môže uplatniť zjednodušené metódy na priradenie požitkov k obdobiam služby, ak to nebude mať významný vplyv na výsledky.

2.4. Mimozmluvné povinnosti – [aktuár](#) sa môže spoliehať na vyjadrenia [zadávateľa](#) o existencii a povahe akýchkoľvek [mimozmluvných povinností](#) vyplývajúcich z postupov alebo koncepcií [vykazujúcej jednotky](#) v oblasti zamestnaneckých požitkov. [Aktuár](#) sa pri tom riadi [PŠ 1](#) odsek 2.3 *Spoliehanie sa na iných*.

Ak [aktuár](#) počas vykonávania [aktuárskych služieb](#) odhalí existenciu značnej neistoty o predmetných vyjadreniach, požiada [zadávateľa](#) o objasnenie. Ak neistota nie je vyriešená k [aktuárovej](#) spokojnosti, riadi sa [PŠ 1](#) odsek 2.5.4 *Nedostatky v údajoch*.

Toto usmernenie neukladá [aktuárovi](#) ďalšie povinnosti nad rámec [aktuárskych služieb](#), čiže zisťovať alebo analyzovať [mimozmluvné povinnosti](#) nad rámec formálnych programov alebo dohôd.

2.5. Klasifikácia programu zamestnaneckých požitkov – [vykazujúca jednotka](#) je zodpovedná za klasifikáciu svojich programov podľa [IAS 19](#) ako programov krátkodobých požitkov, programov požitkov po skončení zamestnania (programov so stanovenými príspevkami alebo programov so stanovenými požitkami) programov požitkov vyplývajúcich z ukončenia pracovného pomeru alebo programov ostatných dlhodobých požitkov.

2.5.1. [Aktuár](#) môže [zadávateľovi](#) poskytnúť poradenstvo vo veci zaradenia programu zamestnaneckých požitkov. Pri poskytovaní tohto poradenstva uplatňuje [aktuár svoj odborný úsudok](#) pri určení, či program zamestnaneckých požitkov má vlastnosti viacerých kategórií (ako napríklad dôchodkové programy, ktoré kombinujú prvky programov so stanovenými požitkami a programov so stanovenými príspevkami alebo požitky pri pracovnom úraze, ktoré zahŕňajú zdravotnú starostlivosť aj náhradu mzdy).

2.5.2. Ak si [aktuár](#) nie je istý vo veci zaradenia programov [zamestnaneckých požitkov](#) [vykazujúcej jednotky](#), požiada o usmernenie [zadávateľa](#).

2.5.3. [Aktuár](#) pri klasifikácii programov zamestnaneckých požitkov [vykazujúcej jednotky](#) postupuje podľa predpísanej metodiky, na ktorú sa vzťahuje [PŠ 1](#) odsek 2.8 *Predpoklady a metodika predpísané zadávateľom*.

2.6. Aktuárske predpoklady – [vykazujúca jednotka](#) je zodpovedná za výber predpokladov, ktoré sú nezaujaté, navzájom kompatibilné a predstavujú najlepšie odhady [vykazujúcej jednotky](#) týkajúce sa premenných, ktoré určia konečné náklady na ich [zamestnanecké požitky](#). [Aktuár](#) môže [zadávateľovi](#) poskytnúť poradenstvo vo veci výberu alebo opodstatnenosti niektorých alebo všetkých predpokladov, ktoré budú používané pri výkone [aktuárskych služieb](#). V takom prípade sa [aktuár](#) riadi [PŠ 1](#) odseky 2.6 až 2.9, so zohľadnením požiadaviek [IAS 19](#) vo veci predpokladov používaných na ocenenie programov stanovených požitkov po skončení zamestnania, požitkov vyplývajúcich z ukončenia pracovného pomeru alebo ostatných dlhodobých požitkov. [Aktuár](#) sa pri použití určených predpokladov riadi obzvlášť usmerneniami [PŠ 1](#) odsek 2.8 *Predpoklady a metodika predpísaná zadávateľom*.

2.6.1. Všeobecný prístup k výberu predpokladov – pri poskytovaní poradenstva [zadávateľovi](#) vo veci výberu alebo opodstatnenosti aktuárskych predpokladov má [aktuár](#):

- a. Identifikovať typy predpokladov potrebných pre poskytnutie [aktuárskych služieb](#).
- b. Posúdiť informácie relevantné pre každý typ predpokladu:
 - i. S ohľadom na finančné predpoklady [aktuár](#) posúdi očakávania odvodené od trhu a iné informácie k [dátumu ocenenia](#). Príklady takýchto informácií zahŕňajú:
 - výnosy z podnikových alebo vládnych dlhopisov,
 - výnosy z nominálneho úveru alebo z úveru viazaného na infláciu,
 - nedávne zmeny v relevantných cenových indexoch (ako napríklad indexy všeobecnej cenovej inflácie alebo inflácie cien zdravotných služieb) a prognózy inflácie,
 - údaje a prognózy zamestnanosti,
 - iné relevantné ekonomické údaje a
 - analýzy vypracované odborníkmi.

[Aktuár](#) môže tiež zvážiť očakávania [vykazujúcej jednotky](#) o predpokladoch v prípadoch, ak [vykazujúca jednotka](#) môže ovplyvniť očakávania o budúcom vývoji.
 - ii. S ohľadom na demografické predpoklady [aktuár](#) posúdi informácie, ktoré sú podľa [jeho odborného úsudku](#) relevantné pre príslušnú populáciu, na ktorú sa vzťahujú programy [zamestnaneckých požitkov](#) [vykazujúcej jednotky](#). S ohľadom na posúdenie vývoja danej populácie toto usmernenie neukladá [aktuárovi](#) ďalšie povinnosti nad rámec [aktuárskych služieb](#). Príklady takýchto informácií, ktoré [aktuár](#) môže posúdiť, zahŕňajú:
 - vývoj populácie, na ktorú sa vzťahujú programy [zamestnaneckých požitkov](#) [vykazujúcej jednotky](#) v preukázateľnom rozsahu,
 - analýzy vypracované odborníkmi, ako napríklad zverejnené tabuľky alebo štúdiá znalostí získaných zo skúseností (experience study),
 - štúdie alebo správy o všeobecných trendoch relevantných pre konkrétny demografický predpoklad a
 - relevantné faktory, ktoré sú [aktuárovi](#) známe a ktoré by mohli ovplyvniť budúcu skúsenosť, ako napríklad ekonomické podmienky geografickej oblasti alebo oblasti podnikania, dostupnosť alternatívneho zamestnania a koncepcie a politiky [vykazujúcej jednotky](#) v oblasti ľudských zdrojov.

[Aktuár](#) môže tiež zvážiť očakávania [vykazujúcej jednotky](#) o predpokladoch, v prípadoch, ak [vykazujúca jednotka](#) môže ovplyvniť očakávania o budúcom vývoji.
- c. Vybrať vhodný formát pre každý typ predpokladu so zohľadnením *významnosti* (viď odsek 2.2.) a *proporcionality* (viď odsek 2.3) (napríklad miery úmrtnosti sa zvyčajne odlišujú podľa pohlavia a veku a v prípade, že je to významné

mene ako [zamestnanecké požitky](#), a ktoré [aktuár](#) po uplatnení [odborného úsudku](#) pokladá za vhodné pre tento účel.

[Aktuár](#), ktorý používa tento prístup, môže tiež určiť jedinú váženú priemernú diskontnú sadzbu na základe výnosovej krivky (ako je popísané v odseku 2.6.3.b) na účely jej zverejnenia v IFRS účtovnej závierke [vykazujúcej jednotky](#).

- b. Jediná vážená priemerná diskontná sadzba na základe výnosovej krivky – [aktuár](#) môže odporúčať predpoklad jedinej váženej priemernej diskontnej sadzby, ktorá je určená:
 - i. projektovaním peňažných tokov v deň a po [dátume ocenenia](#) požitkov pripísaných službe zamestnancovi až po [dátum ocenenia](#),
 - ii. aplikovaním vhodnej výnosovej krivky (ako je popísané vyššie v odseku 2.6.3.a) na určenie súčasnej hodnoty peňažných tokov projektovaných podľa odseku 2.6.3.b.i a
 - iii. vypočítaním jedinej priemernej váženej diskontnej sadzby, ktorá vytvára v podstate rovnakú súčasnú hodnotu ako je hodnota určená podľa odseku 2.6.3.b.ii.
- c. Jediná vážená priemerná diskontná sadzba na základe modelu dlhopisov – [aktuár](#) môže odporúčať predpoklad jedinej váženej priemernej diskontnej sadzby, ktorá je určená::
 - i. projektovaním peňažných tokov v deň a po [dátume ocenenia](#) požitkov priradených službe zamestnanca až po [dátum ocenenia](#),
 - ii. aplikovaním modelu dlhopisov na identifikáciu portfólia dlhopisov vhodne zvolených z množiny dlhopisov popísanej vyššie v odseku 2.6.3.a.i, ktorá vytvára v podstate rovnaké peňažné toky ako tie projektované podľa odseku 2.6.3.c.i. Pri dobách trvania, kde [aktuár](#) pokladá trhové údaje o dlhopisoch za nespoľahlivé alebo takéto údaje neexistujú, by [aktuár](#) mal aplikovať techniky popísané vyššie v odseku 2.6.3.a.ii a
 - iii. vypočítaním jedinej priemernej váženej výnosovej krivky dlhopisov v portfóliu.

V prípade, že [aktuár](#) aplikuje model dlhopisov tretej strany, o ktorých rozhodol, že sú vhodné (alebo ich prispôbil, tak aby boli vhodné) sa pre účely výberu diskontnej sadzby podľa [IAS 19](#) pre oceňovanie peňažných tokov [aktuár](#) riadi usmerneniami v [PŠ 1](#) odsek 2.3 *Spoliehanie sa na iných*.
- d. Alternatívne prístupy – [aktuár](#) môže okrem vyššie uvedených prístupov použiť aj alternatívne prístupy. V takom prípade by [aktuár](#) mal rozumieť údajom a predpokladom, z ktorých daný prístup vychádza a okolnosti, za ktorých môže byť daný prístup vhodne aplikovaný. Alternatívny prístup zohľadňuje tak trvanie projektovaného peňažného toku požitkov priradených za službu zamestnanca k [dátumu ocenenia](#), ako aj ich priebeh (teda či peňažný tok v čase je rovnomerný alebo nepravidelný). Na základe *významnosti* (viď odsek 2.2) a *proporcionality* (viď odsek 2.3) príklady alternatívnych prístupov okrem iného zahŕňajú:

- i. [Aktuár](#) môže odporúčať jedinú diskontnú sadzbu, ktorá sa podľa [jeho odborného úsudku](#) približuje k váženej priemernej sadzbe, ktorá by bola stanovená jedným z predchádzajúcich prístupov.
 - ii. Ak je to vhodné, [aktuár](#) môže aplikovať trhovú index alebo inú referenčnú sadzbu s príslušnou úpravou. [Aktuár](#) by mal dostatočne porozumieť údajom o dlhopisoch a metodike použitej na vytvorenie indexu alebo referenčnej sadzby, aby mohol usúdiť, či je aplikácia daného prístupu vhodná pre účely výberu diskontnej sadzby [IAS 19](#) na meranie súčasnej hodnoty záväzkov zo stanovených požitkov (alebo aby prístup prispôbil tak, aby bol vhodný). Pri aplikovaní trhového indexu alebo inej referenčnej hodnoty, sa [aktuár](#) tiež riadi usmerneniami v [PŠ 1](#), odsek 2.3 *Spoliehanie sa na iných*.
- 2.6.4. Predpoklad všeobecnej cenovej inflácie – v prípade, že [aktuár](#) poskytuje [zadávatel'ovi](#) poradenstvo vo veci výberu alebo opodstatnenosti predpokladov všeobecnej cenovej inflácie, [aktuár](#) posudzuje očakávania odvodené z trhu a iné informácie k [dátumu ocenenia](#). Príklady takýchto informácií zahŕňajú:
- a. zmeny v cenových indexoch,
 - b. implicitné cenové deflátoary,
 - c. výnosy z nominálneho úveru alebo úveru viazaného na infláciu (s prihliadnutím na vplyv akejkoľvek závažnej nerovnováhy medzi ponukou a dopytom),
 - d. prognózu inflácie,
 - e. relevantné regionálne faktory,
 - f. menovú politiku centrálnej banky,
 - g. iné závažné ekonomické údaje a
 - h. analýzy vypracované odborníkmi.
- 2.6.5. Predpoklady zdravotných nákladov – keď [aktuár](#) poskytuje [zadávatel'ovi](#) poradenstvo vo veci výberu alebo opodstatnenosti predpokladov zdravotných nákladov, [aktuár](#) posudzuje predpokladané budúce zmeny v nákladoch za zdravotné služby, ktoré sa môžu výrazne odlišovať od všeobecnej cenovej inflácie. V prípade, že je to významné a odporúčané pre [aktuárske služby](#), [aktuár](#) posudzuje samostatné predpoklady pre hlavné zložky nákladov, ako napríklad nemocničné služby, lieky, zdravotnícke pomôcky, iné zdravotné služby a administratívne náklady. [Aktuár](#) tiež zväží použitie rôznych predpokladov pre rôzne budúce obdobia.
- 2.6.6. Ostatné predpoklady súvisiace s budúcimi sumami požitkov – pre niektoré typy [zamestnaneckých požitkov](#) budúce sumy požitkov podľa programu môžu odrážať aj iné faktory okrem všeobecnej cenovej inflácie alebo budúcich zdravotných nákladov. Keď [aktuár](#) poskytuje [zadávatel'ovi](#) poradenstvo vo veci výberu alebo opodstatnenosti predpokladu o budúcich sumách požitkov, [aktuár](#) identifikuje relevantné faktory, ktoré podľa [jeho odborného úsudku](#) pravdepodobne budú mať závažný dopad na budúce sumy požitkov podľa programu. V závislosti na type programu zamestnaneckých požitkov príklady relevantných faktorov môžu zahŕňať:
- a. zvýšenie miezd za zásluhovosť (mzdové tarify) alebo za povýšenie (kariérny rast),
 - b. výnosy investícií zo skutočných alebo teoretických aktív,

- c. zmeny vo využívaní požitkov alebo v spôsobe vyplatenia,
- d. zmeny v dávkach sociálneho poistenia,
- e. zmeny v kompenzácii požitkov poskytovaných inými stranami a
- f. očakávané zmeny v požitkoch stanovených zákonom.

2.6.7. Zmena v procese vypracovania predpokladov – [aktuár](#) má vo všeobecnosti každý rok používať konzistentný spôsob na vypracovanie odporúčaných predpokladov pre konkrétnu vykazujúcu jednotku. Keď [aktuár](#) pokladá za vhodné zmeniť proces použitý na vypracovanie odporúčaných predpokladov, mal by zmenu prediskutovať so zadávatelom a požiadať ho o usmernenie, či má zmenu vykonať a v prípade, že áno, či a ktoré informácie o zmene majú byť zverejnené v správe aktuára. Napríklad, ak zadávatel rozhodne, že zmena v procese nastavenia predpokladov môže podliehať usmerneniam v štandarde *IAS 8 Účtovné politiky, zmeny v účtovných odhadoch a chyby*, zadávatel môže požiadať aktuára o zverejnenie povahy danej zmeny a jej všeobecného vplyvu v správe.

2.7. Aktíva programu – keď aktuárske služby zohľadňujú aktíva programu, [aktuár](#) by sa mal riadiť nasledovnými princípmi:

2.7.1. Hodnota aktív poskytnutých inými stranami – [aktuár](#) sa môže spoliehať na hodnoty aktív pripravené treťou stranou (napr. člen dozornej rady alebo investičný manažér). V takom prípade by sa [aktuár](#) mal riadiť usmerneniami v PŠ 1 odsek 2.3.3. *Spoliehanie sa na iných*.

2.7.2. Relevantné poistné zmluvy – [aktuár](#) rozlišuje medzi poistnými zmluvami, ktoré spĺňajú podmienky programu (relevantné zmluvy) a inými zdrojmi krytia výdavkov potrebných na vysporiadanie záväzku zo stanoveného požitku. V prípade, že aktíva programu zahŕňajú relevantné poistné zmluvy, [aktuár](#) tieto zmluvy primeraným spôsobom zohľadní pri výpočte deficitu alebo prebytku. Napríklad [aktuár](#) primeraným spôsobom rozlišuje medzi záväzkami zo stanovených požitkov vykazujúcej jednotky a záväzkami, ktoré predpokladal poisťovateľ.

2.7.3. Záväzky požitkov viazané na aktíva – pri poskytovaní poradenstva o oceňovaní požitkov, kde sú sumy budúcich požitkov ovplyvnené hodnotou aktív programu (napríklad, keď sú úrovne požitkov prepojené s investičnou návratnosťou aktív programu (viď odsek 2.6.6.) alebo závisia od toho, či existuje prebytok aktív nad pasívami) [aktuár](#) oceňuje zamestnanecké požitky spôsobom, ktorý je konzistentný s povahou prepojených aktív.

2.8. Strop aktív – strop aktív je súčasná hodnota ekonomických požitkov, ktoré má vykazujúca jednotka k dispozícii vo forme náhrad z programu alebo krátení budúcich príspevkov do programu. IAS 19 vyžaduje, aby vykazujúca jednotka vykázala čisté aktívum stanovených požitkov prebytkom programu so stanovenými požitkami alebo stropom aktív podľa toho, ktorá z týchto hodnôt je nižšia. Interpretácia č. 14 Výboru pre interpretácie Medzinárodného finančného výkazníctva (IFRIC 14) poskytuje usmernenie vo veci určenia stropu aktív. [Aktuár](#) by mal požiadať o usmernenie od zadávatel'a, či a ako uplatniť strop aktív s patričným prihliadnutím na otázky ako je právny výklad pravidiel programu alebo akékoľvek požiadavky minimálneho financovania.

2.9. Priradenie požitkov k obdobiam služby – pri poskytovaní poradenstva zadávatel'ovi o priradení programu požitkov k obdobiam služby [aktuár](#) uplatní odborný úsudok na riešenie programov, ktoré nie sú plne špecifikované v IAS 19.

Časť 3. Komunikácia

- 3.1. Zverejnenia v Správe** – okrem dodržania [PŠ 1](#) Časti 3 Komunikácia štandardu [aktuár](#) má v [správe](#) zverejniť:
- a. akékoľvek závažné odchýlky od usmernení v tomto PŠ (1.3),
 - b. akékoľvek spoliehanie sa na vyjadrenia [zadávateľa](#) o [mimozmluvných povinnostiach](#) (2.4)
a
 - c. akékoľvek informácie o zmene v procese výberu predpokladov, pri ktorých sa vyžaduje, aby boli zverejnené (2.6.7.).

PRÍLOHA

Poznámka: táto príloha má iba informatívny účel. Nie je súčasťou PŠ a nemá záväzný charakter.

Základné informácie z účtovného štandardu

[IAS 19](#) predpisuje požiadavky na zamestnávateľov pri účtovaní a zverejňovaní ich [zamestnaneckých požitkov](#) okrem odmien vo forme podielov, ktoré sú účtované podľa IFRS 2 Platby vo forme podielov. 16. júna 2011 IASB publikovala revidovaný štandard [IAS 19](#). K dátumu publikácie tohto PŠ IASB dvakrát novelizovala revidované znenie [IAS 19](#):

- Novela s užším zameraním s názvom *Stanovené programy požitkov: príspevky zamestnancov* bola publikovaná v novembri 2013.
- Dodatok *Diskontná sadzba: problematika regionálneho trhu* bola zahrnutá v dokumente *Výročné zlepšenia medzinárodných štandardov finančného vykazovania 2012 – 2014*, publikovanom v septembri 2014.

Kľúčovým princípom [IAS 19](#) je, že vo všeobecnosti vyžaduje, aby sa náklady za poskytovanie [zamestnaneckých požitkov](#) vykázali v období, v ktorom zamestnanec poskytuje zamestnávateľovi služby, nie v období, v ktorom je požitok vyplatený.

Klasifikácia programov zamestnaneckých požitkov

[IAS 19](#) definuje štyri skupiny [zamestnaneckých požitkov](#) (s výnimkou foriem vo forme akcií):

- **Krátkodobé požitky**, pri ktorých sa očakáva, že budú úplne vysporiadané do dvanástich mesiacov po skončení ročného vykazovacieho obdobia, v ktorom zamestnanec poskytol príslušnú službu. Sú to napr. mzdy, platy a príspevky na sociálne zabezpečenie; platená ročná dovolenka a platená zdravotná dovolenka; podiely na zisku a odmeny a nepenažné požitky (napríklad zdravotná starostlivosť, bývanie, poskytovanie automobilov a bezplatné poskytovanie tovarov alebo služieb alebo ich poskytovanie so zľavou) pre súčasných zamestnancov.
- **Požitky po skončení zamestnania**, ako napríklad penzijné programy so stanovenými príspevkami, dôchodky, paušálne platby pri odchode do dôchodku, životné poistenie po skončení zamestnania a zdravotná starostlivosť po skončení zamestnania. Táto skupina sa ďalej delí na programy so stanovenými príspevkami a programy so stanovenými požitkami:
 - pri programoch so stanovenými príspevkami, [vykazujúca jednotka](#) platí pevne stanovené príspevky samostatnej účtovnej jednotke (fondu), ale nemá žiadnu zákonnú alebo [mimozmluvnú povinnosť](#) platiť ďalšie príspevky, ak fond nemá dostatok aktív na vyplácanie všetkých zamestnaneckých požitkov po skončení zamestnania;
 - pri programoch so stanovenými požitkami je program požitkov po skončení zamestnania iný ako program so stanovenými príspevkami.
- **dlhodobé zamestnanecké požitky** ako mimoriadne voľno za dlhoročnú službu alebo študijné voľno, odmeny pri výročiach alebo iné požitky za dlhoročnú službu a požitky pri dlhodobej pracovnej neschopnosti.
- **Požitky vyplývajúce z ukončenia pracovného pomeru**, ktoré sa vyplácajú v dôsledku rozhodnutia [vykazujúcej jednotky](#) ukončiť so zamestnancom pracovný pomer alebo rozhodnutia zamestnanca prijať požitok ponúkaný vykazujúcou jednotkou výmenou za ukončenie pracovného pomeru.

Spôsob účtovania závisí od klasifikácie

Krátkodobé požitky a požitky po skončení zamestnania so stanovenými príspevkami. Pre krátkodobé požitky alebo programy po skončení zamestnania so stanovenými príspevkami sa očakáva vykázanie nediskontovanej výšky požitkov alebo príspevkov v účtovnom období, v ktorom zamestnanec poskytuje zamestnávateľovi službu.

Programy po skončení zamestnania so stanovenými požitkami a ostatné dlhodobé zamestnanecké požitky. Zamestnanecké požitky po skončení zamestnania so stanovenými požitkami a ostatné dlhodobé zamestnanecké programy sú vo všeobecnosti priradené službe zamestnanca. Zamestnávateľ vykazuje pasíva/aktíva vo výkaze o finančnej situácii v rovnakej výške ako je súčasná hodnota výšky týchto požitkov priradených k službe zamestnanca k dátumu ocenenia („súčasná hodnota záväzku zo stanovených požitkov“) mínus reálna hodnota aktív programu k dátumu ocenenia. Tieto čisté pasíva/aktíva sa nazývajú čisté pasíva/aktíva zo stanovených požitkov. Výška čistých aktív vykázaných vo výkaze o finančnej situácii zamestnávateľa je obmedzená „stropom aktív“, ktorý je definovaný ako súčasná hodnota ekonomických požitkov, ktoré má zamestnávateľ k dispozícii vo forme platieb z programu a/alebo vo forme zníženia budúcich príspevkov do programu.

Zamestnávateľ musí vykázať náklady na službu a čisté úroky (pre čisté pasíva/aktíva zo stanovených požitkov) v hospodárskom výsledku. Náklady na službu zahŕňajú náklady na požitky priradené službe zamestnanca počas účtovného obdobia, zmeny v záväzkoch zo stanovených požitkov z dôvodu zmeny v programe alebo pre krátenie v programe počas účtovného obdobia a výnosy alebo straty z vyrovnania programu, ktoré nastalo počas účtovného obdobia. Čistý úrok je vypočítaný aplikovaním diskontnej sadzby (používanej na meranie záväzkov zo stanovených požitkov) na čisté aktíva/pasíva zo stanovených požitkov upravenou o príspevky a platby požitkov počas účtovného obdobia.

Všetky ostatné zmeny v čistých pasívach/aktívach zo stanovených požitkov vrátane rozdielu medzi skutočnou návratnosťou investícií a očakávanou návratnosťou určenou použitím diskontnej sadzby, zmeny v záväzkoch zo stanovených požitkov z dôvodu zmeny vo výške diskontnej sadzby alebo iných zmien predpokladov, výnosy a straty z dôvodu zmeny vo vývoji použitých parametrov, sa vykazujú okamžite v Ostatných súčiastiach komplexného výsledku (OCI) alebo v prípade ostatných dlhodobých zamestnaneckých požitkov v hospodárskom výsledku.

IAS 19 poskytuje mimoriadne pravidlo pre určité požitky súvisiace s dlhodobou práceneschopnosťou alebo pracovným úrazom. Ak je úroveň požitku rovnaká pre akéhokoľvek práceneschopného zamestnanca bez ohľadu na odpracované roky služby, očakávané náklady na tieto požitky sa vykážu vtedy, keď nastane udalosť, ktorá spôsobí dlhodobú práceneschopnosť alebo pracovný úraz.

Požitky vyplývajúce z ukončenia pracovného pomeru. Požitky vyplývajúce z ukončenia pracovného pomeru sa poskytujú výmenou za ukončenie pracovného pomeru a vykazujú sa, keď vykazujúca jednotka už nemôže stiahnuť ponuku na vyplatenie týchto požitkov alebo keď vykazujúca jednotka vykáže súvisiace náklady na reštrukturalizáciu podľa toho, ktorá z udalostí nastane skôr. Požitky vyplývajúce z ukončenia pracovného pomeru môžu mať rôzne formy, napríklad jednorazové platby, navýšenie dôchodkových požitkov alebo pokračujúce výplaty mzdy do konca určitého obdobia.

IFRS Zverejnenie v účtovnej závierke

IAS 19 vyžaduje, aby vykazujúca jednotka zverejňovala informácie vo svojej IFRS účtovnej závierke:

- vysvetlenie vlastností programov so stanovenými požitkami a riziká s nimi spojené;
- identifikácie a vysvetlenie súm v IFRS účtovnej závierke, ktoré vyplývajú z jej programov zo stanovených požitkov;
- popis ako môžu jej programy so stanovenými požitkami ovplyvniť výšku, načasovanie a neistotu budúcich peňažných tokov [vykazujúcej jednotky](#).

[Aktuárske služby](#) v súvislosti s [IAS 19](#) často zahŕňajú poskytnutie pomoci [vykazujúcej jednotke](#) v dosiahnutí týchto cieľov zverejnenia. Oblasť, v ktorých by [aktuár](#) mohol poskytnúť obzvlášť cenný prínos zahŕňajú:

- Zverejnenie vlastností programov alebo rizík, ktoré sú nezvyčajné, špecifické pre [vykazujúcu jednotku](#) alebo pre daný program, ako napr. zdravotné programy požitkov po ukončení zamestnania bez limitu nároku pri dožití, špecifické limity programu na náhradu prebytku aktív nad pasívami zamestnávateľovi, sústredenie aktív programu v jednej kategórii investícií alebo riziká protistrany súvisiace s očakávanými náhradami poistenia;
- zverejnenie existujúcich stratégií riadenia rizika, ako napr. riadenie podnikových rizík, párovanie aktív a pasív (ALM) alebo dlhodobých swapov;
- vysvetlenie súm v IFRS účtovnej závierke vrátane odsúhlasenia súm uvedených v IFRS účtovnej závierke od začiatku až konca účtovného obdobia;
- primeranú úroveň agregácie a granularitu programov zamestnaneckých požitkov podľa ich vlastností alebo rizík;
- zverejnenie, akým spôsobom môžu programy zo stanovených požitkov ovplyvniť výšku, načasovanie a neistotu budúcich peňažných tokov [vykazujúcej jednotky](#) (ako napr. očakávané finančné príspevky do fondu);
- zverejnenia o profile splatnosti záväzkov zo stanovených požitkov;
- zverejnenie o významných predpokladoch použitých na určenie súčasnej hodnoty záväzkov zo stanovených požitkov, ich „primerane možné“ zmeny a následný vplyv tejto zmeny na výšku súčasnej hodnoty záväzkov zo stanovených požitkov k [dátumu ocenenia](#). [IAS 19](#) nestanovuje číselný prah pre určenie významnosti alebo výšky „primerane možných“ zmien, ale v Základe pre závery je odkaz na IFRS 7 (odsek B19) pre princípy, ktoré sa majú použiť na vyčíslenie „primerane možných“ zmien.